

SKADEDYRSBEJDSER MED NEONICOTINOIDER OG BIER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

EFSA (Den Europæiske Fødevarerikkerheds Autoritet) forventes at komme med en udtalelse i november 2017 på baggrund af alle indsendte undersøgelser vedrørende neonicotinoider og bier. Der er lagt op til stramninger af godkendelsen af neonicotinoider.

De seneste uger har effekten af skadedyrsbejdser tilhørende neonicotinoiderne på bier været omtalt i diverse medier. Det drejer sig om aktivstofferne thiamethoxam, clothianidin og imidacloprid. Bejdsemidler med disse aktivstoffer har siden 1. december 2013 været forbudt i hele EU i afgrøder med bitræk, fordi en evt. påvirkning af bier skulle undersøges nærmere.

Miljøstyrelsen har på basis af ansøgning fra SEGES givet dispensation til at benytte bejdsemidlerne Cruiser RAPS (thiamethoxam) og Modesto 480 FS (clothianidin) igen i år. Se nærmere i [Dispensation til skadedyrsbejdser i vinterraps](#).

I medierne har det bl.a været fremført, at brug af neonicotinoider kan nedsætte biernes immunforsvar og gøre dem mere følsomme for udvintring og angreb af varroamider. Biernes orienteringsevne skulle også kunne påvirkes, så bierne ikke kan finde hjem.

Miljøstyrelsen er myndigheden i Danmark, som ud fra foreliggende undersøgelser vurderer, om midlerne fortsat kan bruges. Dispensationen er givet, fordi de anvendte doser er lavere i Danmark end i de øvrige EU-lande. Hvis der ikke bejdses, vil der skulle sprøjtes mere med pyrethroider om efteråret, og det vil øge risikoen for resistensudvikling hos rapsjorlopper mod pyrethroider. Der er endvidere ikke set nogen sammenhæng mellem begyndende brug af bejdsemidler indeholdende neonicotinoider og bidødelighed.

Flere kilder peger også på, at nedgangen i bestanden af bier skyldes et kompleks samspil af flere faktorer såsom antal blomstrende planter, klima, angreb af varroamider og sygdomme mv.

Et svensk studie publiceret i tidsskriftet Nature (vol. 521, 2015, se link nedenfor) viste færre vilde bier under blomstring i vårraps bejdset med Elado (clothianidin) end i ubejdsede vårrapsmarker. Forholdene i vårraps kan dog ikke overføres til vinterraps, hvor der er længere mellem bejdsning og blomstring. Der er også anvendt højere doser end i Danmark i undersøgelserne.

I et andet studie publiceret i Science (356, 2017, se link nedenfor) også med høje doser af neonicotinoiderne blev effekten af bejdsning af vinterraps undersøgt både i Tyskland, Ungarn og UK. I Ungarn og UK blev fundet færre bier i raps ved bejdsning, mens der i Tyskland blev fundet flere bier ved bejdsning.

AFGØRELSE FORVENTES I 2017

Spørgsmålet om neonicotinoidernes godkendelse skal til afstemning i EU i år. EFSA (Den Europæiske Fødevaresikkerheds Autoritet) forventes at komme med en udtalelse i november 2017 på baggrund af alle indsendte undersøgelser vedrørende neonicotinoider og bier. Der er lagt op til stramninger af godkendelsen af neonicotinoider. Kommissionen foreslår, at de tre aktivstoffer fremover kun bliver tilladt i væksthuse og ikke på friland. Miljøstyrelsen har i et rammenotat foreslået mindre vidtrækkende stramninger nemlig at midlerne fortsat tillades i afgrøder, hvor der ikke er bitræk, dvs. tillades i f.eks. roer og kartofler. Der forventes en afgørelse i sidste kvartal i 2017.

KILDER

Nature, vol. 521, 2015

Science 356, 2017

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.